

"Firâkı hiç istemeyen ve firaktan şiddetle kaçan ve ayrılıktan titreyen ve bu'diyetten Cehennem gibi korkan ve zevâlden gayet derece nefret eden ve visâli, rûhu ve canı gibi seven ve ..." Devamıyla izah eder misiniz?

"Firâkı hiç istemeyen ve firaktan şiddetle kaçan ve ayrılıktan titreyen ve bu'diyetten Cehennem gibi korkan ve zevâlden gayet derece nefret eden ve visâli, rûhu ve canı gibi seven ve kurbiyeti Cennet gibi hadsiz bir iştihakla arzulayan aşk sıfatı, her şeydeki akrebiyet-i İlâhiyenin bir cilvesine yapışmakla, firak ve bu'diyeti hiçe sayıp, likâ ve visâli dâimî zannederek '*Lâ mevcude illâ Hû*' diye, aşkın sekriyle ve o şevk-i bekâ ve likâ ve visâlin muktezâsıyla, gayet zevkli bir meşreb-i hâli vahdetü'l-vücutta bulunduğunu tasavvur ederek, müthiş firaklardan kurtulmak için, o vahdetü'l-vücut meselesini melce' ittihâz etmişler."(1)

Aşk mesleğinde firak yani ayrılık, budiyet yani sevgiliden uzak kalma, zeval yani sevdiğini kaybetme düşüncesi cehennemi bir halet iken, aynı meslekte visal yani kavuşma, kurbiyet yani sevdiğine yakın olma hâli ise cennette bulunma gibi bir durumdur.

"Lâ mevcude illâ Hû" mesleği aşk mesleği olduğu için, dünya içindeki ayrılık, kaybolma, uzak kalma gibi cehennemi haletleri bertaraf etmek için mutlak kavuşma olan İlâhi aşka sarılıyor ve mevcudatın fena ve fani yönlerini İlâhi beka ile mezc ediyorlar. Yani fani varlıkları fani mahbupları İlâhi beka rengi ile birleştirip onlara beka katıyorlar.

İnsanlık tarihinde, insanlar sevdiği ve perestiş ettiği şeyleri hep ölümsüzleştirmek istemişlerdir. Çünkü sevdiği ve perestiş ettiği şeyler hep zeval ve fanilik girdabında kayboluyor ve bu durum insanın ruh ve kalp dünyasında müthiş acı ve yaralar açıyor. İşte insan bu yara ve acıları tedavi etmek için sevdiği şeylere farklı isimler adı altında beka vermeye çalışıyorlar.

(1) bk. [Lem'alar, Dokuzuncu Lem'a.](#)